

Energiminister Terje Aasland
Postboks 8148 Dep, 0033 Oslo

Kopi: Finansminister Trygve Slagsvold Vedum
Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

NATURVITERNES INNSPILL TIL STATSBUDSJETTET 2025:

Forebygging av naturskader

Klimaendringene rammer Norge med økt risiko for liv og helse, tap av matproduksjon og skader på infrastruktur og eiendom. Dette påvirker næringsvirksomhet og verdiskaping. For å tilpasse oss klimaendringene er vi nødt til å prioritere og trappe opp det forebyggende arbeidet.

Etter ekstremværet «Hans» i 2023 har forsikringsselskaper registret enorme skader på bygninger, innbo og tomter. I tillegg kommer skade på matproduksjon, infrastruktur, skog og statlige bygg.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har tydelig gitt beskjed over tid om et stort etterslep på nødvendige tiltak for å sikre samfunnet mot vær- og naturrelaterte skader. I en rapport fra 2021 anslår NVE at hele 210 000 bygninger har et sikringsbehov, og videre at det vil koste 85 milliarder å sikre eksisterende bebyggelse mot flom, kvikkleireskred og erosjon.

Riksrevisjonen har påpekt at veldig få kommuner vet hvilke boliger som kan bli rammet av effektene av klimaendringer frem i tid.¹ Samtidig viser forskning at kommunene oppgir bemanning og økonomi som en av de største barrierene for arbeid med klimatilpasning.² En styrking av NVE er derfor viktig for bedre å ruste kommunen i deres arbeid med klimatilpasning.

Forebygging er en viktig del av svaret på utfordringene klimaendringene medfører. Behovet for flom- og skredsikring i Norge er imidlertid større enn tiltakspakken. For å lykkes i arbeidet med å skape et klimarobust samfunn må derfor tilskuddene til forebyggende tiltak og størrelsen på fagmiljøene trappes opp over tid.

I dag brukes det for lite på forebyggende arbeid. Det er behov for en styrking av Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) *kapasitet* og *fagmiljøer* som jobber med klima- og naturbaserte løsninger for å håndtere for eksempel flom- og overvann. Større fagmiljøer er nødvendig for å bedre utnytte budsjettposter avsatt til tiltak (NVE, kap. 1820, post 22, 45, 60, 72)

Den foreslåtte økningen på rundt 175 mill. for driftsutgifter (NVE, kap. 1820, post 01) er et steg i riktig retning, men må følges opp med en videre økning fremover. Deler av økningen er også øremerket konsesjonsbehandling, digitalisering og havvind. Naturviterne ber om at fagområdene flom, overvann, miljø og arealplan spesifikt må styrkes for fremgang i arbeidet med klimatilpasning.

¹ Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med å tilpasse infrastruktur og bebyggelse til et klima i endring. Riksrevisjonen. Dokument 3:6 (2021–2022).

² Se Spørreundersøkelse til norske kommuner om status for 2021 i arbeidet med klimatilpasning Vestlandsforskning, rapport nr. 10/2021, og Hvor godt er norske kommuner rustet til å håndtere følgene av klimaendringer? CICERO, rapport 2019:9

Det er spesielt viktig at klimatilpasning ikke blir en inngrepstrussel mot naturmangfoldet. Offentlig etater som arbeider med klimatilpasning må derfor ikke kun basere seg på tekniske løsninger (utbygginger) som forringer verdifull natur, men størst mulig grad ta i bruk naturbaserte løsninger som også bidrar til naturmangfold.

Naturviterne mener det viktigste tiltaket for styrke fremgang i flom- og skredforebygging under Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i 2025 er å *øke kapasiteten og fagmiljøene hos NVE.*

Naturviterne ber om at:

- **30 friske millioner til nye stillingshjemler for fagkompetanse innen flom, overvann og miljø, samt arealplan (ED/OED, kap. 1820, NVE, post 1, driftsutgifter).**
- **Tiltak under flom- og skredforebygging (kap. 1820, post 22, 45, 60 og 72) bør økes fra 472 mill. til 600 mill.**

På vegne av Naturviterne

Morten Wedege

Forbundsleder
Naturviterne